

rulunca düzenlenmiş olan tutanağın iptali bu kurultan istenebileceği gibi adı geçen kurulun vermiş olduğu karar aleyhine de yargı yoluyla son inceleme yeri bulunan İl Seçim Kurullarına seçim yasalarında belirtilen süreler içinde itiraz edilebilir. İl Seçim Kurullarının işbu itiraz üzerine vermiş olduğu kararlar kesindir.

1963 yılı «Millet Meclisi Tutanak Dergisi» nin 19 uncu cildinin, Köy Kanunu tasarısının 25, 33 ve 41 inci maddelerine ilişkin müzakere tutanakları da, yukarıda varılan sonucun, kanun koyucunun amacına tamamen uygun düştüğünü ortaya koymaktadır.

O halde, bu açıklamaların ışığı altında içtihadın, Danıştay 8 inci Dairesinin 22/2/1966 günlü, Esas : 1966/637, Karar : 1966/592 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine karar verilmelidir.

Sonuç :

Yukarıda yazılı nedenlerle; 18/7/1963 günlü ve 286 sayılı Yasa ile değişik 442 sayılı Köy Kanununun, köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçilme koşullarını gösteren 25 inci maddenin 4 üncü bendindeki «Türkçe okuyup-yazma bilmek» koşulundan yoksun bulunan bir kimsenin, köy muhtarı seçilip tutanağının da kesinleşmesinden sonra okuyup yazma bilmediğinden bahisle, İl ve İlçe İdare Kurullarınca, aynı Yasanın 33 üncü maddesi hükmüne dayanılarak muhtarlıktan çıkarılmıyacağına ilişkin Danıştay 8 inci Dairesinin 22/2/1966 günlü ve Esas : 1966/637, Karar : 1966/592 sayılı kararları dairesinde içtihadın birleştirilmesine 10/4/1971 günü üçte ikiyi aşan oyçokluğu ile karar verildi.

AYRIŞIK OY

X — Anayasa'nın 116 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasında; mahallî idarelerin seçilmiş organlarının organiklık fîfatını kazanma ve kaybetmeleri karşısındaki denetimi ancak yargı yolu ile olur denilmektedir. Bu ilkenin ışığı altında tedvin edilmiş bulunan Köy Kanununun 286 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesinde de; köy muhtarlığına ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçildikten sonra hangi koşullar altında, bu sıfatlardan yoksun kalınacağı tespit edilmiş muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliğinden çıkarmağa da İl veya İlçe İdare Kurulları yetkili kılınmıştır. Burada idare kurullarına tanınan yetki yargısal bir mahiyet taşımaktadır.

Köy Kanununun yine 286 sayılı Kanunla değişik 25 inci maddesinde de; köy muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliğine seçilebilme aslı şartlarından biri olarak «Türkçe okuyup yazma bilmek» gösterilmiştir.

Köy Kanununun 25 inci maddesiyle 33 üncü maddesini birlikte mü talâa etmek ve uygulamada her iki madde hükümlerini gözönünde tutmak, kanunun ruh ve maksadına, kamu görevi ve hizmetinin işleyişine daha uygun düşer. Bu ahvalde Türkçe okuyup yazma bilmeyen bir kişinin muhtar veya ihtiyar meclisi üyesi olamayacağından bu durumun seçimden sonra anlaşılması üzerine ilgilinin idare kurulu kararı ile görevinden uzaklaştırılmasında bir isabetsizlik bulmaya imkân yoktur.

Bu sebeple içtihadın Danıştay 8 inci Dairesinin 23/11/1967 tarih ve Esas 1966/4129, Karar 1967/3777 sayılı kararı veçhile birleştirilmesinin Anayasal ve yasal esaslara daha uygun düşeceği cihetle, aksine verilen karara karşıyız.

E. No : 1965/16
K. No : 1971/20

ÖZÜ : Paraya ilişkin konularda kanuna aykırı olarak yapılmış olan ödemeler sonunda haksız ödemenin idarece geri alınabileceği hakkında.

Paraya ilişkin konularda kanuna aykırı olarak yapılmış olan ödemeler sonunda haksız ödemenin idarece geri alınmasının mümkün olup olmadığı konusunda Danıştay Beşinci Dairesince verilen 29/5/1963 gün ve E: 1962/3651, K: 1963/2157 sayılı karar ile aynı Dairenin 6/11/1963 gün ve E: 1962/1215, K: 1963/3678 sayılı kararı arasında aykırılık ve uyumsuzluk bulunduğundan bahisle içtihadın birleştirilmesi talebinde bulunan bir ilgilinin dilekçesi üzerine teşkil edilen dosya Birinci Başkanlıkça İctihatları Birleştirme Kuruluna havale olunmakla sözü geçen kararlar ile Başkanunsözcüsünün düşüncesi ve raporör üyenin inceleme raporu ve izahatı ve ilgili mevzuat incelendi. Gereği düşünüldü :

18/7/1956 gününde yürürlüğe giren 6795 sayılı Kanun harp malullerinin maaşlarının % 25 zamlı olarak ödenmesini ve kanunun geçici maddesine göre de 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun geçici 46 ncı maddesinin «C» fıkrasıyla 47 ncı madde ve geçici 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasında sayılanlarla 1/1/1950 tarihinden sonra bağlanmış harp malüllükleri zammı verilenlerin de bu zamandan istifade ederler hükmü gereğince, Maliye Bakanlığınca müracaat edenlerden Selâmi Tolunay ve Şerafettin Karacan'a zamlı maaşları 1/1/1950 tarihinden itibaren ödenmiş bilâhare bu zamların müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren ödenmesi gerekeceği düşünüldükten ödenen fazla zamların istirdadına tevessül edilmiştir.

Bu işlem aleyhine Danıştay Beşinci Dairesine açılan davalar üzerine mezkûr Daire 29/5/1963 gün ve 1963/2157 karar sayılı kararında «... % 25 zammın 1/1/1950 tarihinden itibaren değil 6795 sayılı Kanunun meriyete girdiği 18/7/1956 tarihinden itibaren verileceği manasına mahmul olması tabiidir. Kanunun meriyet tarihi ile müracaat tarihi arasındaki süre için ödenen zammın kendisinden istirdadı hususunun kanunsuzluğu zahir olduğu gibi idari bir tasarrufun geri alındığı tarihe kadar tevliit ettiği hukuki neticeyi tanımak idare hukuku esaslarından bulunduğuna göre ödenen zamların istirdadına imkân bulunmadığına» karar verilmiştir. Aynı Daire 6/11/1963 gün ve 1963/3678 sayılı kararında «zikri geçen zammın 1/1/1950 tarihinden itibaren değil 18/7/1956 tarihine mahmul olacağı tabiidir. Bu zammın eski hâdiselere tesmil edilmiş olması, tediyeinin 6795 sayılı Kanunun meriyetinden evvelki zamanlara intikalini icap ettirmeyip ihdas edilen hakkın ancak kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren verilmesi lâzım geleceği manasını tazammun edeceği zahirdir. 1/1/1950 ilâ 18/7/1956 tarihleri arasındaki süreye ait olup sehven kendisine tediye olunduğu anlaşılan meblâğın istirdadında kanunsuzluk görülmediğine. » karar verilmiştir.

521 sayılı Danıştay Kanununun 45 inci maddesine göre içtihadın birleştirilmesini gerektirecek aykırı kararlar bulunduğu oybirliğiyle karar verildikten sonra işin esasının incelenmesine geçildi :

Paraya ilişkin konularda kanuna aykırı olarak yapılmış olan ödemeler sonunda haksız ödemenin idarece geri alınabileceği yolundaki Beşinci Dairenin 1963/3678 sayılı kararı veçhile içtihadın birleştirilmesine 27/3/1971 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Sayıştay Genel Kurulu İctihadı Birleştirme Kararları

E. No : 1966/4
K. No : 1971/21

ÖZÜ : Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlarda çalışan kapıcı, bekçi, temizlikçi, odacı ve kalorifercilerin 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun değişik 12 ncı maddesinin II sayılı fıkrasının C bendi gereğince Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerinin gerektiği hakkında.

274 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak Oleyis'in (Özel Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası) Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı ve T. C. Emekli Sandığının da bu kurum yanında müdahil olarak yer aldığı davada, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı yurtlarda kapıcı, bekçi, temizlikçi, odacı, kaloriferci ve benzeri hizmetlerde bulunanların 1950 tarihinden beri Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirildiği halde, T. C. Emekli Sandığı tarafından bu Sandığa bağlanmaları hakkında T. C. Emekli Sandığı Yönetim Kurulunca verilen kararın iptalini istemesi üzerine, Danıştay Sekizinci Dairesinin 6/4/1965

tarih ve E. 1964/7196, K. 1965/1574 sayılı kararıyle; «5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değişik 12 ncı maddesinin II sayılı fıkrasının (C) bendi, iş yerlerindeki kapıcı, bekçi, odacı, kaloriferci, temizlikçi ve benzeri hizmetliler dahil olmak üzere kurumların İş Kanunu uygulanan iş yerlerinde çalışan işçileri, Emekli Sandığından faydalanacaklar haricinde bırakmış ve aynı kanunun muvakkat 90 ncı maddesi ile de İş Kanununun uygulandığı iş yerlerindeki işçi vasfını haiz her çeşit hizmetlerin 1/1/1950 tarihinden sonra işe girerek Emekli Sandığı ile ilgilendirilmiş bulunanların T. C. Emekli Sandığı ile alâkaları kesilip istihkaklarından sandık geliri olarak kesilmiş bulunan emekli keseneği ve karşılığın İşçi Sigortaları Kurumuna devredileceğini hükme bağlamış olduğuna göre davacı sandığın üyeleri bulunan temizlikçi, kaloriferci, odacı, kapıcı, bekçi ve benzeri hizmetlilerin Sosyal Sigortalar Kurumu ile mevcut ilgileri kesilerek T. C. Emekli Sandığına tabi tutulmalarında kanuna aykırılık açık bulunduğu» mucip sebebiyle dava konusu Emekli Sandığı Yönetim Kurulu kararının iptaline karar verilmiş iken, davacı Muammer Ertemiz'in, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğünde